



UNITED  
BY OUR  
DIFFERENCE



## **Konsekvensutredning av ny föreskrift gällande mätutrustning för bestämmande av miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion**

---

## Förord

Inom ramavtal avseende samhällsekonomiska konsekvensanalyser har WSP Analys & Strategi fått i uppdrag av Naturvårdsverket att genomföra en konsekvensutredning av Naturvårdsverkets förslag till ändring av föreskrift NFS 2004:6 om mätutrustning för bestämmande av miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion. Syftet är att utreda konsekvenserna av ändringarna i föreskriften enligt förordning 2007: 1244 om konsekvensutredning vid regelgivning.

Uppdraget har utförts av Gerda Kinell, WSP Analys & Strategi och Solvie Herstad Svärd, WSP Process. Kontaktperson hos Naturvårdsverket är Anders Olsson, telefon: 010-698 12 62.

## Innehållsförteckning

Bakgrund till avgiftssystem för kväveoxidutsläpp.....	4
Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå.....	4
Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd .....	5
Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	6
Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på.....	6
Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.....	6
Kostnadsmissiga och andra konsekvenser till följd av regleringen.....	6
Konsekvenser för de övervägda regleringsalternativen .....	10
Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen .....	10
Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.....	10
Berörda parter.....	10
Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen .....	11
Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader. ....	12
Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen.....	12
Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen .....	13
Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen .....	13
Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.....	13

## Bakgrund till avgiftssystem för kväveoxidutsläpp

Enligt Lag (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion föreskrivs att miljöavgift skall betalas till staten för utsläpp av kväveoxider (s.k. NO<sub>x</sub>-utsläpp) från förbränningsanläggningar för energiproduktion. Med energiproduktion avses både el- och värmeproduktion. Enligt 5 § får den som kontinuerligt mäter och registrerar utsläppen med en mätutrustning, som uppfyller särskilda krav, beräkna avgiften på grundval av mätvärdena. I Förordning (1991:339) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion tydliggörs att Naturvårdsverket meddelar föreskrifter om krav på mätutrustning enligt 5 § andra stycket lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion. Avgiften tas ut med 50 kr per kilogram utsläppta kväveoxider. Den som inte mäter med godkänd mätutrustning ska beräkna utsläppen enligt en schablon, där utsläppen anses motsvara 250 mg NO<sub>2</sub>/MJ tillfört bränsle.

De nu gällande föreskrifterna har beteckningen NFS 2004:6 och innehåller instruktioner för hur mätningar ska genomföras, krav på kalibrering och underhåll av mätinstrument samt krav på jämförande mätning. En jämförande mätning är en mätning som ett ackrediterat luftlaboratorium utför med ett kontrollmätsystem. Jämförande mätningar är ett sätt att kontrollera att de fasta mätsystem och de beräkningar som anläggningsägaren använder för redovisning till myndigheter ger korrekta mätvärden och data.

NO<sub>x</sub>-avgiftssystemet omfattar produktionsenheter, stationära förbränningsmotorer och gasturbiner med en nyttiggjord energiproduktion av minst 25 GWh/år. År 2014 omfattades 271 anläggningar, med tillsammans 401 produktionsenheter, av NO<sub>x</sub>-avgiftssystemet. De deklarerade NO<sub>x</sub>-utsläppen uppgick till totalt 11 625 ton för en totalt producerad nyttiggjord energi om 66 537 GWh. De anläggningar som är med i systemet deklarerar hur stora kväveoxidutsläpp de har haft och hur mycket energi de har producerat under året. Baserat på dessa uppgifter beräknas därefter återföringsbeloppet, dvs. det belopp som anläggningarna får tillbaka för den nyttiggjorda energin. Inom samtliga branscher finns det både nettobetalare och nettomottagare. Ett exempel på bransch där flest anläggningar är nettobetalare är massa- och pappersindustrin. Oftast är det nyare anläggningar med effektiva NO<sub>x</sub>-reduktionssystem, hög verkningsgrad och som har rökgaskondenseringsanläggningar som blir nettomottagare. Det innebär att både åtgärder för att minska mängden NO<sub>x</sub> och åtgärder för att öka mängden producerad energi påverkar om en anläggning blir nettomottagare eller nettobetalare. Det är därmed också av stor vikt att mätning av NO<sub>x</sub>-utsläpp och producerad nyttiggjord energi mäts och registreras på ett korrekt sätt. Sedan starten 1992 har de genomsnittliga specifika NO<sub>x</sub>-utsläppen [kg NO<sub>x</sub>/MWh] ungefär halverats.

## Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Nedan beskrivs i ett antal punkter problem med dagens föreskrift samt syftet med den föreslagna regleringen.

1. Nuvarande föreskrift är inte möjlig att följa om man samtidigt med samma mätinstrument ska klara kraven som ställs på stora förbränningsanläggningar och avfallsförbrännare. I den nya föreskriften harmoniseras kraven med mätstandard SS-EN 14181:2014 vilket bör lösa problemet.
2. Nuvarande föreskrift är krångligt skriven och har en del omoderna bestämmelser som inte längre är relevanta med dagens mätinstrument och de låga utsläpp som vissa anläggningar har. Texten i föreskriften förtydligas och förenklas och föråldrade regler skrivs om.
3. Reglerna för kontroll av rökgasflödesutrustning i nuvarande föreskrift är inte möjliga att följa. Kraven ersätts därför med en mer allmän paragraf om skötsel av rökgasflödesinstrument.

4. NO<sub>2</sub>-mätningar vid låga halter är svåra att göra. I statistiken har det varit stora skillnader mellan olika mätlaboratoriernas resultat där Naturvårdsverket sett att mätresultatet varierat mer beroende på vem som gjort mätningen än på vilken anläggning mätningen görs på.

5. Om ingen NO<sub>2</sub>-mätning gjorts under året så är bolagets mätvärden inte giltiga enligt nuvarande föreskrift. Det innebär att schablonregeln på 250 mg/MJ ska användas vilket är orimligt högt straff för att missat en andel på några få procent. Problemet löses genom att lägga till ett fast påslag på 10 % NO<sub>2</sub> i de fall ingen giltig NO<sub>2</sub>-mätning genomförts. Detta gör att straffet mildras betydligt.

6. Vissa krav är otydliga vilket kan skapa orättvisor och påverkar rättsäkerheten. I nya förslaget specificeras en del tidsintervall och krav.

7. Vid små avvikelser från mätföreskriften finns ingen förmildrande omständighet i nuvarande mätföreskrift. Det innebär att en liten avvikelse från mätföreskriften innebär att hela året ska rapporteras med schablonregeln vilket kan innebära en kostnad på flera miljoner kronor. Det vill Naturvårdsverket förändra genom att införa en möjlighet att tillåta små avvikelser från föreskriften.

Sammanfattningsvis är syftet med ändringen av föreskriften att uppdatera en delvis föråldrad föreskrift och att samtidigt anpassa den till den teknikutveckling som skett. Syftet är även att harmonisera svensk lagstiftning med EU-standard och att förtydliga och förenkla föreskriften vilket ger mindre utrymme för tolkning och potentiella orättvisor, detta förenklar även tillsynsmyndighetens roll.

## **Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd**

En annan lösning för punkt 1 ovan kan vara att kräva att förbränningsanläggningarna har separata mätinstrument för NO<sub>x</sub>-avgiften som klarar kraven i nuvarande föreskrift. Ytterligare en lösning kan vara att bevilja undantag från nuvarande föreskrift i det enskilda fallet. Det vill säga alla anläggningar som klassas som stora förbränningsanläggningar eller avfallsförbränningsanläggningar måste ansöka om undantag varje år.

En annan lösning på punkt 2 ovan kan vara att skriva en vägledning som förklarar oklara begrepp. Det löser dock inte problemet med omoderna bestämmelser.

En annan lösning för punkt 3 kan vara att bevilja undantag från nuvarande föreskrifter för de anläggningar som använder kontinuerlig mätning.

En annan lösning på punkt 4 ovan kan vara att fortsätta med nuvarande regler och anta att ackrediteringen för NO<sub>2</sub>-andel förbättrar mätresultaten.

En annan lösning på punkt 5 skulle vara att ändra i lagen så att NO<sub>2</sub> inte ingår i NO<sub>x</sub>-avgiften. NO<sub>2</sub> står endast för några procent av utsläppen och styreffekten skulle inte påverkas så mycket.

En annan lösning för punkt 6 ovan är att fortsätta som nu och vägleda om vår tillämpning av de otydliga skrivningarna.

En annan lösning på punkt 7 ovan är att överlåta sådana ärenden till regeringen som får befria en avgiftspliktig att betala avgiften helt eller delvis, enligt SFS (1990:613) 17 §. Denna lösning är både en omständlig och tidskrävande process.

Om regleringen inte kommer till stånd kan detta komma att innebära:

- Att gällande regler inte kan anpassas till den teknikutveckling som skett under det dryga decennium som gått sedan de nuvarande reglerna trädde i kraft.
- Ett merarbete för anläggningsägarna eftersom reglerna inte är harmoniserade med de EU-standarder som tillkommit sedan 2004.
- Att den svenska förordningen inte följer gällande EU-standard
- En risk för orättvisa NO<sub>x</sub>-avgifter om anläggningar har olika kvalitetsnivåer på kontroll och mätning. Om en anläggnings kontroll och mätning inte anses uppfylla gällande krav av Naturvårdsverket kan risken öka för att en anläggning får redovisa schablonhalten 250 mg NO<sub>2</sub>/MJ tillfört bränsle. Med tydligare krav minskar denna risk. Det finns därför behov av att revidera gällande föreskrifter genom att förenkla språket och förtydliga olika krav.
- Att energiproducerande anläggningar kommer att följa en föråldrad lagstiftning samt att de olika företagen gör på olika sätt vid mätning och redovisning av NO<sub>x</sub>-data till myndigheten.

### **Uppgifter om vilka som berörs av regleringen**

- Företag som har förbränningsanläggningar som måste följa lag 1990:613 om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion.
- Ackrediterade mätlaboratorier som utför jämförande mätning på de avgiftspliktiga produktionsenheterna.
- Företag som säljer mätutrustning och utför service och underhåll på mätutrustning.
- Naturvårdsverket

### **Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på**

Förordning 1991:339 2 §

”Naturvårdsverket meddelar föreskrifter om krav på mätutrustning enligt 5 § andra stycket lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion.”

Lag 1990:613 5 §

”Den som kontinuerligt mäter och registrerar utsläppen med hjälp av en mätutrustning, som uppfyller särskilda krav, får beräkna avgiften på grundval av grundval av mätvärdena. Görs inte en sådan mätning ska utsläppen beräknas på följande sätt /.../”

### **Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen**

#### ***Kostnadsmässiga och andra konsekvenser till följd av regleringen***

4 §

4 § i föreskriften ändras så att uppmätta värden på NO<sub>2</sub>, då dessa motsvarar en NO<sub>2</sub>-andel under 2 %, inte kan användas längre. Istället skall 2 % av det uppmätta NO-värdet användas som

schablon. Syftet med detta är att skapa ett rättvisare system för NO<sub>2</sub>-andelen. Naturvårdsverket har under alla år med granskning sett att vissa luftlaboratorier alltid fastställer mindre än 0,1 %. En verksamhetsutövare ska inte få fördelar, eller bli straffad, ekonomiskt för att de väljer ett visst luftlaboratorium. Det kan därför bli en högre NO<sub>x</sub>-avgift för de som tidigare haft en NO<sub>2</sub>-andel på under 2 %. Sammanlagt uppskattas ca en fjärdedel av avgiftskollektivet av att få ett högre utsläpp. Den totala summan uppskattas med hjälp av 2014 års statistik till totalt 2 000 000 kr, eller 13 000 kr per produktionsenhet i snitt. Hela avgiften återbetalas dock till avgiftskollektivet så den reella kostnaden per produktionsenhet blir uppskattningsvis runt 10 000 kr per produktionsenhet. De produktionsenheter som har en NO<sub>2</sub>-andel över 2 % får istället ta del av de andra produktionsenheternas ökade avgift. De innebär en inkomst på 2 000 000 kr fördelat på ca 250 produktionsenheter.

En ny regel är att NO<sub>2</sub>-andelen ska mätas av ett ackrediterat laboratorium vilket innebär att laboratoriet får en kostnad för att ackreditera sig för den mätningen. Denna kostnad förs sedan över till verksamhetsutövarna som beställer mätningen. För ett luftlaboratorium kostar det uppskattningsvis mellan 1 000-5 000 kr att ackreditera mätning av NO<sub>2</sub>, beroende på om det sker i samband med ackreditering av annat eller om det görs enskilt. Av ca 15 mätlaboratorier i Sverige är det idag endast ett fåtal laboratorier som inte redan mäter kvävedioxid men utan att vara ackrediterade för detta. Kostnaden för att ackreditera 15 luftlaboratorier för mätning av NO<sub>2</sub> uppgår till mellan 15 000-45 000 kr.

I förslaget till föreskrift kan ett påslag på 10 % användas om ingen NO<sub>2</sub>-andel uppmätts under året. Det innebär att verksamhetsutövaren slipper använda schablonregeln. Schablonregeln är 250 mg/MJ, vilket oftast är mycket högre än det verkliga utsläppet. En medelstor anläggning med energiproduktion på 200 000 MWh och utsläpp av 35 000 kg NO<sub>x</sub> och som missat NO<sub>2</sub>-andelen kan med den nya regeln få lägga till 3 500 kg istället för att använda schablonregel och rapportera 200 000 kg, som är ett påslag på 165 000 kg. Kostnaden för den nya 10 % -regeln skulle bli 175 000 kr jämfört med kostnaden med schablonregeln som blir 8 250 000 kr.

Med det nya förslaget kan de som har högre NO<sub>2</sub>-andel än 5 % och 5 ppm använda NO<sub>2</sub>-andelen istället för att mäta utsläppen separat. Det kan innebära besparingar genom att gas för NO<sub>2</sub>-kontroll och konverter kan tas bort. Kostnadsbesparingen kan approximeras till kostnaden för byte av konvertermassa. Om konvertermassa byts var 6:e månad kan kostnadsbesparingen uppskattas till ca 5 000-15 000 kr per år. 2015 uppgav 66 produktionsenheter att de hade konverter. Att använda NO<sub>2</sub>-andel istället för konverter för anläggningar med hög NO<sub>2</sub>-andel sparar även in tid och kostnad för service, kontroll och underhåll på konvertern

Sammantaget kan man säga att förändrade krav gällande mätning och regler kring NO<sub>2</sub> kommer att påverka anläggningsägare och mätföretag. För anläggningar med låga NO<sub>2</sub>-halter kan det vara lönsamt att använda konverter medan för anläggningar med höga NO<sub>2</sub>-andelar kan ett schablonpåslag på 10 % vara intressant (se resonemang om schablonpåslag ovan). Totalt sett blir kostnaderna sannolikt inte så stora.

## 6 §

Kravet på linjäritet blir hårdare eftersom den i nya förslaget beräknas som andel av referenspunkten och referenspunkten blir ett lägre värde än den nuvarande spanpunkten. Det kan innebära att någon anläggning behöver byta mätinstrument för att klara det nya kravet. Ett sådant mätinstrument kostar ca 350 000- 500 000 kronor beroende på anläggning och vad som ska mätas.

Förtydligade tidsintervall kan innebära kostnader för de som tidigare kontrollerat svarstid, nedre detektionsgräns och linjäritet mer sällan än de nya kraven. Tidsintervallen är dock samma som vi angett i tidigare vägledning.

## 7 §

I förslaget till föreskrift ska mätinstrumentet kontrolleras (kalibreras) minst en gång per månad istället för det mer diffusa ”löpande under året”. Det finns ingen praxis som säger hur ofta ”löpande under året” är, men vi kan anta att det är minst 6 gånger per år. Det innebär att vissa anläggningar kommer behöva fördubbla sitt antal kontroller. Många mätsystem kontrollerar betydligt oftare än så redan idag, så det är endast en del av verksamhetsutövarna som drabbas av ökade kostnader. Om vi antar att 100 mätsystem behöver öka antalet kontroller med 6 stycket per år för att klara det nya kravet och att varje kalibrering tar en timme till en halv arbetsdag blir den totala arbetsinsatsen upp till 300 arbetsdagar för hela NO<sub>x</sub>-avgiften.

5 av 6 tillfrågade anläggningar uppgav att kalibrering minst en gång per månad inte medför några effekter för deras anläggningar. Detta gäller oberoende av företagens storlek eftersom såväl mindre som större företag tillfrågats.<sup>1</sup> En av de tillfrågade anläggningarna, vilken har två medelstora produktionsenheter uppgav dock att de i dagsläget kalibrerar NO<sub>x</sub>-mätare en gång i halvåret. Kalibreringen utfördes av en extern mätkonsult till en kostnad av 20 000 kronor per tillfälle. Anläggningen uppgav att merkostnaden för varje ytterligare kalibrering som görs motsvarar 20 000 kronor per tillfälle. Det är dock troligt att en billigare lösning skulle vara att antingen genom kompetenshöjning kunna kalibrera själva eller att köpa ett nytt instrument med automatisk kalibrering. Den ökade frekvensen för kontroll (kalibrering) av mätinstrumentet till minst en gång per månad väntas därför inte utgöra någon större kostnad för den stora majoriteten av företag. Se även resonemang om administrativa kostnader nedan.

I förslaget till föreskrift har begreppen ”spanpunkt” och ”fullt skalutslag” tagits bort och ersatts med ”referenspunkt”. Referenspunkten kommer ha ett lägre värde än motsvarande spanpunkt, vilket innebär att många kommer bli tvungna att byta halt på sin kalibergas. Denna kostnad kan minska om bytet får göras under en övergångsperiod så att den gamla gasen får användas tills den är slut eller ska bytas av annan anledning.

Kravet på avvikelse vid löpande kontroll blir hårdare än nuvarande prestandakrav eftersom den i nya förslaget beräknas som andel av referenspunkten och referenspunkten blir ett lägre värde än den nuvarande spanpunkten. Det kan innebära att någon anläggning behöver byta mätinstrument för att klara det nya kravet.

Sammanfattningsvis väntas dessa justeringar inte ge upphov till några betydande kostnader för de flesta berörda verksamhetsutövarna.

## 8-9 §

Nuvarande krav är i princip omöjliga att uppnå och tillämpas därför inte. De nya kraven stämmer mer med hur mätarna för rökgasflöde kvalitetssäkras i verkligheten och bör inte innebära några större kostnader.

---

<sup>1</sup> Som en jämförelse kan det vara intressant att veta hur representativa dessa produktionsenheter är jämfört med samtliga produktionsenheter som ingår i NO<sub>x</sub>-registret. De sex tillfrågade anläggningarnas produktionsenheter är olika stora avseende nyttiggjord energi. Av det totala antalet som ingår i NO<sub>x</sub>-registret är det 81, 48 respektive 272 produktionsenheter som för 2014 har redovisat en nyttiggjord energi mellan 25-40 GWh, mellan 40- 50 GWh respektive över 50 GWh.

Anläggning 1: En produktionsenhet mellan 25-40 GWh  
Anläggning 2: En produktionsenhet mellan 25-40 GWh  
Anläggning 3: En produktionsenhet mellan 40- 50 GWh  
Anläggning 4: En produktionsenhet mellan 40- 50 GWh  
Anläggning 5: Fyra produktionsenheter över 50 GWh  
Anläggning 6: Två produktionsenheter över 50 GWh

De anläggningar som omfattas av standarden SS-EN 14181 idag är anläggningar som är över 50 MW och/eller eldar avfall. De totala antal anläggningar som är över 50 MW och/eller eldar avfall är uppskattningsvis ca 121 stycken. Att knappt hälften av de anläggningar som redovisar NO<sub>x</sub>-data till Naturvårdsverket troligen omfattas av standarden SS-EN 14181 innebär alltså troligen att inga större negativa konsekvenser kan väntas för dessa anläggningar till följd av förslaget för ändrad föreskrift. En del positiva konsekvenser som kan uppstå för de större anläggningarna är exempelvis att de slipper ansöka om undantag och inte behöver dubbla analysinstrument.



#### 10 §

Krav på att verifiera bränslefukthalt minst en gång varje månad innebär en administrativ kostnad för de som nu uppdaterar mer sällan. Nyttan av att ha uppdaterade bränsledata bedöms vara större än den administrativa kostnaden i de flesta fall.

#### 13 §

Att uppmätta värden under nedre detektionsgräns sätts till nedre detektionsgräns kommer innebära en del administrativa kostnader i form av omprogrammering av villkor i mätprogram. Denna kostnad har inte kunnat bedömas eftersom den troligen beror på förutsättningar hos den enskilda verksamhetsutövaren (dataprogram, datahantering etc.) men handlar troligen om ett par arbetstimmar. Regeln kommer även öka mängden NO<sub>x</sub> för de som mäter väldigt låga halter, främst vid separat mätning av NO<sub>2</sub>. Ökningen bedöms ligga under 1 % av den totala avgiften för anläggningen.

#### 18 §

Kravet på att utföra jämförande mätning efter 2 000 timmar om den årliga drifttiden understiger 2 000 timmar är borttaget vilket innebär att verksamhetsutövare inte behöver hålla reda på tidigare års ackumulerade drifttid för att veta om jämförande mätning krävs. Detta berör endast ett fåtal produktionsenheter och medför ingen kostnad.

#### 22 §

Nya förslaget till föreskrift tillåter att pulshastighetsmetoden används vid jämförande mätning vilket gör att de som gör mätningar med pulshastighetsmetoden kan använda resultaten till jämförande mätning utan att söka om undantag. Denna förenkling väntas inte ge upphov till några större konsekvenser.

#### 31 §

En tidsgräns för ansökan om undantag kan innebära att en anläggning som inte sökt undantag för avvikelser från föreskriften när de lämnar in deklARATIONEN måste använda schablonregeln för hela året. Kostnaden för det kan vara från några hundra tusen till flera miljoner kronor. Förhoppningen är att förtydligandet i de nya föreskrifterna gör att det inte ska uppstå.

#### 32 §

Om Naturvårdsverket upptäcker små avvikelser från föreskrifterna ska det vara möjligt att ge undantag för att verksamhetsutövaren ska slippa använda schablonregeln för hela året vilket kan kosta från några hundra tusen till flera miljoner kronor.

Sammanfattningsvis väntas den föreslagna regleringen inte ge upphov till några betydande kostnadsmissiga eller andra konsekvenser. Det finns två huvudsakliga skäl till detta:

- De anläggningar som redan idag omfattas av SS-EN 14181: 2014 är anläggningar som har en nyttiggjord energiproduktion över 50 MW (ca 90 st.), anläggningar som eldar avfall (ca 60 st.). Sammantaget är det totala antalet anläggningar som är över 50 MW och/eller eldar avfall är ca 120 stycken (av totalt ca 270 stycken). Enligt förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar ska anläggningar med en tillförd installerad effekt på minst 50 MW omfattas av standarden. Ett av huvudsyftena med regleringen är att harmonisera svensk lagstiftning med europeisk standard. I praktiken kommer detta inte att medföra några konsekvenser eller kostnader för en stor del av de anläggningar som ingår i No<sub>x</sub>-avgiftssystemet.
- Den föreslagna regleringen är en förenkling och ett förtydligande av en existerande lagstiftning och det är alltså inte tal om några genomgripande förändringar.

### **Konsekvenser för de övervägda regleringsalternativen**

Naturvårdsverket har övervägt andra regleringsalternativ vilka emellertid har förkastats eftersom den föreslagna regleringen bedöms vara den mest kostnadseffektiva och ändamålsenliga förändringen av nu gällande föreskrift för alla berörda parter.

Att som alternativ lösning bevilja undantag från nuvarande föreskrift för punkt 1 och 3 (som beskrivs under avsnitt "Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå" ovan) leder inte till det förtydligande och förenklande som den föreslagna regleringen syftar till. Att kräva att förbränningsanläggningarna har separata mätinstrument för NO<sub>x</sub>-avgiften som klarar kraven i nuvarande föreskrift ger troligen upphov till kostnadsmissiga konsekvenser för de berörda företagen.

De alternativa lösningar som föreslås för punkt 2, 4 och 6 skulle möjligen kunna ge liknande resultat som den föreslagna regleringen. Det är dock tveksamt och ger inte samma tydlighet och stringens som den föreslagna regleringen. Dessutom löser det inte problemet med omoderna bestämmelser.

Den alternativa lösningen för punkt 5 och punkt 7 skulle potentiellt kunna ge upphov till negativa miljöeffekter.

### **Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen**

Anpassning till direktiv (2001/80/EG) och direktiv (2000/76/EG) införda i svensk lag med SFS 2013:252 och SFS 2013:253.

Anpassningen gäller förfarandet vid kontroll av instrumentet, mätområde och hantering av NO<sub>2</sub>-andel. I nya förslaget kan kontroll av instrumentet göras enligt QAL 3 i standard 14181. Samma instrument kan klara kraven på mätområdet både i nya förslaget och i standard 14181. NO<sub>2</sub>-andel kan i nya förslaget hanteras med kalibreringsfunktion enligt QAL 2 i standard 14181.

En anpassning av föreskriften till kraven i SS-EN 14181 innebär att kraven i föreskriften ansluter till en EU-standard och överensstämmer därmed Sveriges skyldighet som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

### **Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser**

Förhoppningen är att regleringen kan träda i kraft den 1:e januari 2017. Den bör troligen föregås av en mindre informationsinsats från Naturvårdsverket för att sprida kunskap om den nya regleringen samt att stötta berörda parter vid ikraftträdandet av den ändrade föreskriften. Den planerade remissen kommer dock att fungera som en upplysning om vilka förändringar som är planerade. Speciella behov av informationsinsatser bedöms inte föreligga eftersom det är en existerande lagstiftning som uppdateras och förtydligas.

### **Berörda parter**

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon vidare beskrivning av detta.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av dessa nedan. Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som

bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

### **Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen**

Föreskriftsändringarna berör företag som har förbränningsanläggningar och som måste följa lag 1990:613 om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion. 2014 var detta ca 190 företag med totalt 271 energiproducerande anläggningar. Detta omfattar energiproducenter inom uppvärmning, elproduktion, livsmedel, metallindustri, träindustri och pappersindustri.

I SCB:s statistik återfinns energialstrande förbränningsanläggningar under SNI 35.300, där ingår även fjärrvärme. Tabell 1 återger basfakta om företagens ekonomi för 2013.

Tabell 1. Basfakta om företagens ekonomi, SNI 35 300

	År 2013
Antal företag	252
Antal anställda	7805
Nettoomsättning, mkr	45163
Produktionsvärde, mkr	37514
Förädlingsvärde, mkr	16146
Summa tillgångar, mkr	192147
Bruttoinvesteringar, mkr	11886
Nettoinvesteringar, mkr	11645

Det är alltså svårt att få ut uppgifter om fördelning av storleksordningar från SCB:s statistik. Generellt kan det konstateras att storleken på dessa företag skiftar kraftigt. De berörda företagen har heller inte alltid energiproduktion som sin huvudsakliga verksamhet. Exempel på ett stort och ett litet företag som omfattas av kväveoxidavgiftssystemet har följande storlek:

- Ett jämförelsevis mindre företag med en liten respektive medelstor produktionsenhet hade 2014 ca 30 anställda och omsatte ca 59 miljoner kronor. Energiproduktion är en del av företagets verksamhet och företaget sysslar även med vatten och avloppsfrågor, fibernät, elnät mm.
- Ett jämförelsevis större företag med över 20 produktionsenheter av skiftande storlek hade 2014 ca 3 300 anställda och vars hela verksamhet (där energiproduktionen är en del) omsatte drygt 34 000 miljoner. Energiproduktion är en del av företagets verksamhet och företaget sysslar även med sol- och vindenergi, biogasproduktion, elnät, olje-gasutvinning mm.

Det är alltså svårt att dra slutsatser om de företag som berörs eftersom de skiljer sig åt i såväl storlek som bransch, verksamhet och antal produktionsenheter.

Akrediterade mätlaboratorier som utför jämförande mätning på de avgiftspliktiga produktionsenheterna. Dessa är ca 20 stycken i Sverige. Storleken varierar och de flesta är relativt små (med ett fåtal anställda) till verksamheter som ingår i ex. stora infrastrukturbolag.

Företag som säljer mätutrustning och utför service och underhåll på mätutrustning. Dessa är ca 15 stycken i Sverige. Storleken varierar från små företag till verksamheter som tillhör stora koncerner.

## **Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.**

De ovan identifierade konsekvenserna ger som tidigare nämnts troligen inte upphov till några större konsekvenser. Detta återspeglas även i de administrativa kostnaderna.

### 5 §

Att använda kalibreringsfunktion för NO<sub>x</sub> enligt QAL2 istället för NO<sub>2</sub>-andelen kan spara in dubbelarbete. Detta handlar troligen om ett fåtal arbetstimmar per år.

### 7 §

Om vi antar att 100 mätsystem behöver öka antalet kontroller med 6 stycken per år för att klara det nya kravet och att varje kalibrering tar en halv arbetsdag blir den totala arbetsinsatsen 300 arbetsdagar för hela NO<sub>x</sub>-avgiften. Med hjälp av lönestatistik från SCB så kan denna kostnad uppskattas. Enligt SCBs lönestatistik så är den genomsnittliga månadslönen för drift-, support och nätverkstekniker ca 36 000 kronor i månaden. Med en tillkommande arbetsgivaravgift på ca 31.4 % så blir lönekostnaden ca 48 000 kronor per månad.<sup>2</sup> I genomsnitt så har en månad 21 arbetsdagar vilket då innebär en lönekostnad på knappt 700 000 kronor för 6 ytterligare kontroller för samtliga berörda verksamhetsutövare.

### 10 §

Möjligheten att använda fasta bränslenyckeltal kan för vissa anläggningar spara in tiden för att genomföra bränsleanalyser och lägga in dessa i mätdata. De tillfrågade företagen gav blandade svar gällande detta. Ett företag (med en medelstor produktionsenhet) uppgav att fasta bränslenyckeltal motsvarade en kostnadsbesparing på 10 000 kronor per år.

Kravet att verifiera bränslefukthalt minst 1 gång varje månad innebär sannolikt ingen ökad kostnad för flertalet anläggningar. Nyttan av att ha uppdaterade bränsledata bedöms vara större än den administrativa kostnaden i de flesta fall.

Den föreslagna regleringen väntas inte ge upphov till några betydande administrativa kostnader. Som nämnts ovan beror detta på att i) majoriteten av de anläggningar som berörs redan följer standarden SS-EN 14181:2014 och ii) att den föreslagna regleringen är en förenkling och ett förtydligande av en existerande lagstiftning och innebär således inga genomgripande förändringar.

## **Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen**

Ovan finns detaljerad beskrivning av de konsekvenser den föreslagna regleringen väntas ge upphov till samt vad dessa förändringar kan komma att innebära för de berörda företagen. Utöver dessa bedöms den föreslagna regleringen inte ge upphov till några ytterligare kostnader eller förändrade arbetssätt.

---

<sup>2</sup> SCB, 2014. Genomsnittlig månadslön och lönespridning, tjänstemän privat sektor.

## **Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen**

Ändringen med krav på löpande kontroll en gång per månad kommer troligtvis gynna de företag som säljer mätinstrument med automatisk kalibrering.

För fjärrvärmeanläggningar kommer ändringarna inte påverka konkurrensen i någon större utsträckning. Dels för att fjärrvärme har ett naturligt monopol på sitt fjärrvärmenät och för att kostnaderna och vinsterna med nya förslaget är väldigt små i förhållande till totala energipriset.

För ackrediterade laboratorier ändras inte konkurrensförhållandena, samma ändringar gäller för alla laboratorier så oavsett om kostnaderna ökar eller minskar så borde alla konkurrerande bolag drabbas på likartat sätt.

För stål- och träindustri respektive pappers och massaindustri kan de utsättas för konkurrens från företag i andra länder där det inte finns ett motsvarande system om de får ökade kostnader för kontroller. I jämförelse med andra orsaker är denna effekt troligen liten.

De föreslagna föreskrifterna innebär en modifiering av nu gällande krav med syfte att leda till enklare och tydligare regler. Slutsatsen är att konkurrensförhållandena mellan företagen inte bedöms bli påverkade av regleringen på ett avgörande sätt.

## **Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen**

Anläggningar som har hög NO<sub>2</sub>-andel, > 10 %, kommer tjäna på att ta bort sin konverter eller separata mätutrustning och därmed slippa underhåll på dessa. Man anger istället ett schablonpåslag om 10 %.

Stora anläggningar med NO<sub>2</sub>-andel under 2 % kan få lönsamhet i att använda konverter istället för att lägga på 2 %.

Det totala uppmätta utsläppet kommer öka något med de nya reglerna på grund av att NO<sub>2</sub>-andelar under 2 % räknas som 2 %. Den totala ökningen räknas bli ungefär 40 000 kg per år för hela avgiftskollektivet.

## **Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning**

Nej, Naturvårdsverket bedömer att ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag eftersom syftet med regleringen är tydligare och enklare regler som ska leda till mindre utrymme för tolkning och ett mer rättvist system.